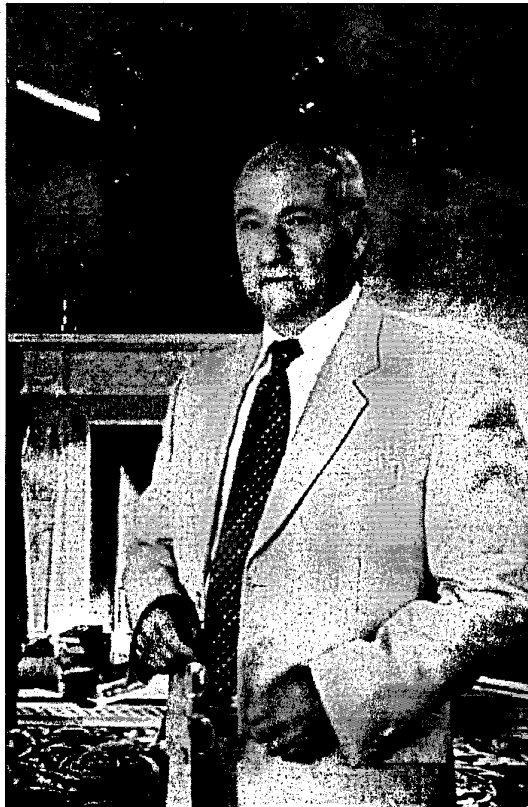

© Сидорчук І.Й., Польовий В.П., Булик Р.Є.

**ЧЛЕН-КОРЕСПОНДЕНТ АПН УКРАЇНИ, ПРОФЕСОР
ПІШАК ВАСИЛЬ ПАВЛОВИЧ**
(до 65-річчя від дня народження та 40-річчя творчої діяльності)

Василь Павлович Пішак народився 3 листопада 1940 року в с. Селище Сокирянського району Чернівецької області у сім'ї селянина. Його родинне гніздо – милий куточок Буковини, який і досі зігріває його серце. Дворічний хлопчик Василько залишився напівсиротою. Батько, Павло Петрович, загинув на фронті, захищаючи Вітчизну. Його ім'я викарбуване на гранітному обеліску серед 190 селищанців, які не повернулися з війни.

Туга за втраченим надто рано пробудила зрілість Василя. Він став надійним помічником матері, допомагав і вдома, і в полі, не раз милувався пшеничними колосками, запашними квітами на лугах. То ж не дивно, що в школі він був найщирішим прихильником світу ботаніки, зоології, біології. Отож нікого не здивувало, коли після Селищанської семирічки подався аж

до Бричан, що в сусідній Молдові, аби закінчити восьмий клас. Звідси 14-річним юнаком вступив до Чернівецького медичного училища.

Набутий фах фельдшера одразу ж захопив тривожною буденністю. Відчуття чужого болю постійно тримало його біля людей, яким охоче допомагав. Про самовідданість молодого фельдшера Василя Пішака й досі з глибокою повагою згадують у Перебиківцях Хотинського району, Бабиному та Іванівцях, що на Кельменеччині.

У вересні 1960 року Василь Пішак вступив на перший курс лікувального факультету Чернівецького медичного інституту, який закінчив з відзнакою 1966 року. Наука по-справжньому захоплює його і 1974 року він здобуває ще один фах, закінчивши вечірнє відділення біологічного факультету Чернівецького державного уні-

верситету ім. Юрія Федьковича. Найпомітніша наукова діяльність студента Василя Пішака – на кафедрі факультетської терапії під керівництвом відомого професора Н.Б.Щупака.

Відчуваючи матеріальну скруту, студент Василь Пішак працює на посаді медичної сестри у Красноільському протитуберкульозному санаторії, а згодом (з шостого курсу) в обласній клінічній лікарні, де одночасно продовжує клініко-лабораторні дослідження з водно-сольового обміну у хворих на гепатити та цирози печінки. Він бере участь у студентських наукових конференціях Вінницького, Київського, Дніпропетровського та Донецького медичних інститутів, звідки щоразу повертається з нагородами. Таким був початок його наукової роботи.

Після закінчення Чернівецького медичного інституту Василя Пішак приймають асистентом кафедри медичної біології та генетики, де працює й нині. Послідовно обіймає посади асистента (1966), старшого викладача, доцента (1972), завідувача кафедри (1975). З 1998 року очолювана В.П.Пішаком кафедра медичної біології та генетики отримала статус опорної кафедри вищих медичних навчальних закладів України.

Три дати біографії вченого помітні не тільки в його долі, але й в науці. У 1971 році він захищає кандидатську дисертацію "Вміст натрію, калію, кальцію, магнію, заліза і хлоридів у біологічних середовищах при хронічному гепатиті і цирозі печінки", 1985 року – докторську: "Функціональні зв'язки епіфіза і нирок у хребетних", 1987 року йому присвоєно вчене звання професора.

Визнаний авторитет ученого примножився адміністративною діяльністю. Він послідовно обіймає посади заступника декана лікувального факультету (1973-1977), декана педіатричного факультету (1981-1985), декана лікувального факультету (1985-1993).

У 1993 році Василь Павлович Пішак за волевиявленням переважної більшості (73 із 81) співробітників Чернівецького державного медичного інституту призначений на посаду ректора. На цьому надто відповідальному посту розкривається непересічний талант вченого-організатора. В.П.Пішак бере активну участь у розробці і реалізації основних напрямків розвитку навчального закладу, об'єднує зусилля колективу на вирішення задач подальшого удос-

коналення та покращання навчально-методичної, наукової, організаторської, виховної та лікувальної роботи. У 2003 році 135-ма голосами (зі 136) делегатів конференції трудового колективу та відповідним наказом Міністерства охорони здоров'я України Василь Павлович Пішак призначений ректором Буковинської державної медакадемії на наступний термін.

Наукові праці професора В.П.Пішака стали основою для розвитку хронобіології у навчальному закладі. Вивчення механізмів взаємодії шишкоподібної залози з іншими органами та системами дозволило по-новому підійти до діагностики, лікування цілої низки захворювань. Його подальша серія робіт спрямована на вивчення впливу навколишнього середовища на організм ссавців. Особлива увага надається водно-сольовому обміну.

Під науковим керівництвом В.П.Пішака в Буковинському державному медуніверситеті започатковані багатогранні хронобіологічні дослідження, організована одна з найбільших в Україні лабораторія з хронофізіології. У жовтні 2002 року на базі університету проведена перша науково-практична конференція з міжнародною участю "Сучасні аспекти хронобіології і хрономедицини". Його роботи з даного напрямку добре відомі вченим усього світу. Понад 700 наукових робіт, серед яких 112 монографій, підручників і навчальних посібників – такий творчий доробок вченого. Він – автор 44 винаходів.

Основні напрямки наукових досліджень Василя Пішака торкаються питань нейроендокринології та структурно-функціональної організації хроноритмів людини і тварин. В останні роки цей напрямок впроваджується у клінічну практику. Його роботи вирізняються новаторством і є частиною великого вкладу, внесеного в боротьбу з ендокринними, імунопатологічними, соматичними та іншими поширеними на Буковині захворюваннями. Результатом плідної праці вченого стали відомі монографії: "Шишкоподібне тіло: морфологія" (1996), "Шишкоподібне тіло: біохімія" (1996), "Шишкоподібне тіло і хроноритми імунної системи" (1997), "Клінічна анатомія шишкоподібного тіла" (2000), "Шишкоподібне тіло в нижчих хребетних" (2002), "Медична паразитологія" (2003), "Шишкоподібне тіло і біохімічні основи адаптації" (2003), "Клінічна паразитологія" (2003), "Пре-

натальний стрес і нейроендокринна патологія" (2004), "Нейроендокринна регуляція хроноритмів функцій нирок у ссавців" (2005). За редакцією В.П.Пішака та Ю.І.Бажори у 2004 році видано підручник "Медична біологія" для вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації.

Під керівництвом В.П.Пішака виконано 4 докторські та 10 кандидатських дисертацій, нині виконується ще 3 докторські та 9 кандидатських дисертацій.

Знаменно, що в Буковинському державному медуніверситеті панує творча атмосфера, чому сприяє широта наукового світогляду, сміливість рішень, чітке логічне мислення ректора В.П.Пішака. За роки його керівництва покращилися показники наукової діяльності університету, втричі зросла кількість аспірантів, магістрантів, клінічних ординаторів. Завдяки його зусиллям створені найсприятливіші умови для молодих науковців.

Будучи пристрасним прихильником профілактичної медицини, В.П.Пішак багато сил віддає утвердженню здорового способу життя, збереженню здоров'я людей. Обсяг його діяльності у цьому напрямку дуже широкий – від організації та проведення пропаганди здорового способу життя до диспансерного обслуговування різних груп населення, розвитку фізичної культури та спорту, виховання культури харчування, праці та відпочинку.

Основою творчого зростання лікарів ректор В.П.Пішак вбачає не тільки у впровадженні в практику охорони здоров'я новітніх досягнень науки і техніки, але й в широкій участі лікарів у наукових дослідженнях, умінні лікаря провести аналіз і визначити перспективу лікувально-профілактичного або реабілітаційного процесу для конкретного хворого. У своїх лекціях для студентів та практичних лікарів він постійно і послідовно стверджує індивідуальний підхід до кожного пацієнта. Це особливо підкреслюється у його чудових лекціях з медичної генетики, коли мова йде про індивідуальність кожної людини, про те, що її хвороба є результатом імуногенетичної схильності, особливо в перші роки життя дитини.

У 1993 році В.П.Пішака обирають дійсним членом (академіком) Академії наук Вищої школи, в 1995 році – дійсним членом (академіком) Української Академії наук, а в листопаді 2003 ро-

ку – членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України. В.П.Пішак різнобічний вчений, дослідник, експериментатор широкого профілю. Він вніс вагомий вклад у розвиток біологічної та медичної науки. Увага вченого сконцентрована на вирішенні актуальних проблем і якнайшвидшому впровадженні результатів наукових досягнень у практику охорони здоров'я.

В.П.Пішак запропонував концепцію про залежність порушення різноманітних функцій від хроноритмів, яка дозволила здійснити ряд перспективних досліджень у нормальній та патологічній фізіології, визначила практичні розробки у захворюваннях горла і носа, нервової системи, імунопатологічних станах. Коло наукових напрямків В.П.Пішака включає суміжні галузі медицини – це актуальні питання серцево-судинної, неврологічної та ендокринної патології, вивчення впливу навколишнього середовища на організм людини, за що кандидатура В.П.Пішака була висунута на здобуття премії ім. О.О.Богомольця НАН України за 2000 рік. Поєднання різнобічного наукового пошуку з безпомилковим розумінням задач сучасної медичної освіти дозволило В.П.Пішаку сформувати нову концепцію ступеневої підготовки медичних кадрів.

З 1997 року в навчальному закладі започаткований журнал "Буковинський медичний вісник", а згодом ще два фахові наукові видання – "Клінічна анатомія та оперативна хірургія" і "Клінічна та експериментальна патологія", на сторінках яких постійно друкуються відомі вчені, в тому числі, з близького та далекого зарубіжжя. Часописи не тільки інформують читачів про досягнення медичної науки, а й координують вирішення актуальних проблем практичної охорони здоров'я.

Чимало зусиль ректор В.П.Пішак віддає студентству. З його ініціативи 2000 року засновано єдиний в Україні студентський науковий медичний журнал "Хист", розпочала свою роботу громадська організація "Асоціація молодих медиків Буковини", діяльність якої спрямована на популяризацію медичних знань серед населення краю, ідейно-патріотичне виховання та професійну орієнтацію молоді.

Є в ректора В.П.Пішака ще один дар, котрий можна назвати "загостреним відчуттям часу". Володіючи ним, він поєднує у собі унікаль-

ні організаторські здібності. Численні факти – найкраще цьому підтвердження. Ось далеко не повний їх перелік. Вперше в Україні на базі Буковинського державного медуніверситету втілена система ступенєвої освіти, яка включає медичний лицей, медичні коледжі, університет. Він постійно піклується умовами праці викладачів та навчання студентів. Нині відремонтовані навчальні корпуси, відкриті нові та вдосконалені старі читальні зали, обладнані спортивні майданчики, створено редакційно-видавничий відділ, відреставровано музей університету.

З його ініціативи створено низку нових кафедр: клінічної імунології, алергології та ендокринології; лікувальної фізкультури та спортивної медицини; екстремальної і військової медицини, фізичної підготовки і здоров'я; онкології, променевої діагностики та променевої терапії; дитячої хірургії; суспільних та гуманітарних наук; догляду за хворими та вищої медсестринської освіти; факультетської педіатрії та медичної генетики; анестезіології, реаніматології та урології. Відновлена робота кафедр патологічної фізіології, топографічної анатомії та оперативної хірургії. Саме при ректорів В.П.Пішаку Чернівецький медичний інститут набув статусу Буковинської державної медичної академії (1994), а з 2005 року – Буковинського державного медичного університету. Відновлено навчання за спеціальністю "Педіатрія", започатковано навчання за спеціальностями "Медична психологія" та "Клінічна фармація". На факультеті бакалаврів з відділенням молодших медичних та фармацевтичних фахівців студенти мають змогу навчатися за спеціальностями "Сестринська справа", "Лабораторна діагностика", "Фармація".

Зараз БДМУ є одним з провідних закладів медичної галузі, у якому на високому рівні здійснюється підготовка лікарів, бакалаврів, магістрів, клінічних ординаторів, аспірантів, виконуються фундаментальні і клінічні наукові дослідження, впроваджуються нові навчальні та інформаційні технології, що сприяє підвищенню її авторитету в Україні та за кордоном. Це підтверджує щорічне зростання кількості студентів із ближнього і далекого зарубіжжя.

Про визнання університету як високопрофесійного закладу медичної науки й освіти свідчить проведення на його базі першого Всеукраїнського з'їзду молодших медичних та фар-

мацевтичних спеціалістів України, Конгресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, міжнародних конференцій, з'їздів, симпозіумів та інших наукових форумів. За останні роки значно розширилося співробітництво і партнерство з науковими та медичними працівниками Німеччини, Швеції, США, Канади, Австрії, Голландії, Польщі, Казахстану та ін.

В університеті працюють вісім комп'ютерних класів, які підключені до мережі Інтернет. Недавно, що дуже приємно, після 10-річної перерви відновила свою роботу база відпочинку на мальовничому березі р. Дністер у с. Репунжинці Заставнівського району. За сезон тут мають змогу відпочити і покращити своє здоров'я як студенти, так і викладачі.

В.П.Пішак – організатор та учасник багатьох наукових форумів з актуальних питань біології, медицини та охорони здоров'я, постійно проводить велику науково-дослідницьку, громадську та організаційну роботу. Він неодноразово обирався депутатом Чернівецької обласної та міської Рад народних депутатів, неодноразово брав участь у комісіях по вивченню соціальних та медичних проблем краю, був членом наукової проблемної комісії МОЗ та АМН Радянського Союзу.

В.П.Пішак – активний учасник руху лікарів за мир на планеті, за глобальне роззброєння противник ядерного озброєння. У складі делегації Міністерства охорони здоров'я України та Чернівецької міської Ради відвідав Сполучені Штати Америки, Канаду, Індію, Австрію, Польщу.

Різномічна діяльність В.П.Пішака відзначена урядовими нагородами. За заслуги в галузі охорони здоров'я він нагороджений орденом "Знак Пошани", знаком "Відмінник охорони здоров'я", удостоєний почесного звання "Заслужений працівник народної освіти України" (1992), нагороджений відзнакою Президента України – орденом "За заслуги" III ступеня (2000), обраний "Почесним громадянином міста Чернівці" (2000), відзначений подякою міського голови "За вагомий внесок по оновленню та реставрації культурного комплексу палацу "Академічний" (2001), удостоєний почесної відзнаки обласної держадміністрації "Медицина Буковини" (2002), йому присуджено премію НАН України ім. О.О.Богомольця (2003). У 2005 році за вагомий внесок у розвиток медичної галузі В.П.Пі-

шак отримав подяку від Президента України.

Як його вистачає на все? Справді це може видатись загадкою. Але істина відкрита: просто у цієї талановитої людини безкінечно щедра, відкрите і безкорисне серце. І, дай Боже, ще довго жити, творити йому у цьому вимірі! Адже свій ювілей Василь Павлович зустрічає у розквіті творчих сил і наукових задумів. Особистість ця яскрава, цілісна, талановита, зігріта з середини світлом доброти. Він володіє здатністю закохувати інших в те, у що залюблений сам,

бо він пристрасно і безвідмовно вірний головній справі свого життя.

Василь Павлович Пішак широко реалізує свої наукові можливості для виконання високого громадського обов'язку – служінню медичній науці, підготовці науково-педагогічних кадрів. Багатогранна діяльність В.П.Пішака – яскравий приклад життя вченого, науковця, експериментатора, педагога, організатора медичної науки, охорони здоров'я, виховного процесу, талановитого господаря, лікаря, громадського діяча.

І.Й.Сидорчук,
В.П.Польовий,
Р.С.Булик

Книги проф. В.П.Пішака

1. Пішак В.П. Клиническая анатомия шишковидного тела (эпифиза). – Черновцы, 1992.
2. Пішак В.П., Мецишен І.Ф., Копельчук Г.П. Ферменти. – Чернівці, 1994.
3. Пішак В.П., Олійник І.Ю., Зажсаєва В.В. Загальна біологія: Ч.І. – Чернівці, 1994.
4. Пішак В.П., Мецишен І.Ф. Обмін речовин у людини. – Чернівці, 1995.
5. Пішак В.П., Олійник І.Ю., Проняєв В.І. Людина та її здоров'я: Ч.ІІ. – Чернівці, 1995.
6. Пішак В.П., Мецишен І.Ф., Григор'єва Н.Г. Структура и функции биомолекул. – Черновцы, 1996.
7. Пішак В.П. Шишкоподібне тіло: біохімія. – Чернівці, 1996.
8. Пішак В.П., Дьякова Т.С., Черновська Н.В. Збірник заоч з загальної та медичної генетики. – Чернівці, 1996.
9. Пішак В.П., Дьякова Т.С., Олійник І.Ю. Біологія: рослини і тварини: Ч.ІІІ. – Чернівці, 1996.
10. Пішак В.П., Бойчук Т.М. Лабораторна діагностика паразитарних інвазій. – Чернівці, 1996.
11. Пішак В.П., Круцяк В.М., Проняєв В.І. Російсько-українсько-латинський словник загальнобіологічних термінів. – Чернівці, 1996.
12. Англо-український словник-посібник скорочень з токсикології та охорони навколишнього середовища / За ред. В.П.Пішака. – Чернівці, 1996.
13. Пішак В.П. Шишкоподібне тіло. Морфологія. – Чернівці, 1996.
14. Пішак В.П., Мецишен І.Ф., Григор'єва Н.Г. Простагландини. – Чернівці, 1997.
15. Пішак В.П., Мецишен І.Ф. Фотосинтез. – Чернівці: Прут, 1997.
16. Пішак В.П., Захарчук О.І., Пішак О.В. Шишкоподібне тіло і хроноритми імунної системи. – Чернівці: Прут, 1997.
17. Пішак В.П., Сенютювич Р.В., Станкевич В.В. ТНМ. Класифікація онкологічних захворювань. – Чернівці, 1997.
18. Пішак В.П. Медична паразитологія: Практикум. – Чернівці, 1997.
19. Пішак В.П., Сорокман Т.В., Набухотний Т.К. Педіатричні аспекти Чорнобильської катастрофи. – Чернівці: Прут, 1998.
20. Пішак В.П., Дьякова Т.С., Черновська Н.В. та ін. Філогенез систем органів. – Чернівці: Прут, 1998.
21. Пішак В.П. Паразитарні хвороби. – Чернівці: Прут, 1998.
22. Пішак В.П., Гайдуков В.А., Гиндич О.В., Мотовиліна Т.С. Вилікуйся сам. – Чернівці: Прут, 1998.
23. Пішак В.П. Калугін В.А. Динамічна радіаційна теплометрія: можливості і перспективи. – Чернівці: Прут, 1998.
24. Пішак В.П., Мецишен І.Ф. Біохімічний довідник для медика. – Чернівці: Прут, 1998.
25. Пішак В.П., Мислицький В.Ф., Проняєв В.І. Спадкові синдроми: Епонімічний словник-довідник. – Чернівці: Прут, 1998.
26. Пішак В.П., Мецишен І.Ф., Григор'єва Н.Г. Біомолекули: структура та функції. – Чернівці: Медик, 1999.
27. Пішак В.П., Мислицький В.Ф. Ви працюєте над рукописом. – Чернівці: Прут, 1999.
28. Пішак В.П., Соловійова Н.М., Лапа Г.М. Англійська мова для медичних сестер. – Чернівці: Медакадемія, 1999.
29. Пішак В.П., Кобилянський С.Д., Дробніс Б.Я. Історія медицини Буковини: цифри і факти. – Чернівці: Медакадемія, 1999.
30. Пішак В.П., Алексеєнко О.В., Рева В.Б., Алексеєнко О.О. Гризсі стравхідного отвору діафрагми. – Чернівці, 1999.
31. Бьць Ю.В., Пішак В.П., Атаман А.В. Сравнительно-патологические аспекты энергообеспечения сосудистой стенки. – Киев-Черновцы: Прут, 1999.
32. Волошин О.І., Пішак В.П. Оздоровчі ресурси Буковини. – Чернівці: Прут, 1999.
33. Сторінки історії. Біографічний довідник завідувачів кафедр та професорів Буковинської державної медичної академії (1944-1998) / За ред. проф. В.П.Пішака. – Чернівці, 1999.
34. Тацук В.К., Пішак В.П. Медичні та біологічні проблеми невідкладної кардіології. – Чернівці: Прут, 2000.
35. Круцяк В.М., Пішак В.П., Макар Б.Г., Хмара Т.В. Структурно-функціональна організація дихальної системи. – Чернівці: БДМА, 2000.
36. Мецишен І.Ф.,